

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu 12. porządku dziennego: Sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług i ustawy o transporcie drogowym (druk nr 3620 i 3646).

Proszę o zabranie głosu sprawozdawcę komisji pana posła Janusza Cichonia.

79. posiedzenie Sejmu w dniu 1 grudnia 2010 r.

Projekt ustawy o racjonalizacji zatrudnienia w państwowych jednostkach budżetowych i niektórych innych jednostkach sektora finansów publicznych w latach 2011–2013

Minister – Członek Rady Ministrów

Michał Boni

125

Poseł Sprawozdawca Janusz Cichoń:

Szanowny Panie Marszałku! Panie Ministrze!

Wysoka Izbo! Mam zaszczyt przedstawić sprawozdanie Komisji Finansów Publicznych dotyczące rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług i ustawy o transporcie drogowym, zawarte w druku sejmowym nr 3646.

Najistotniejsze w tym przedłożeniu zmiany dotyczą prawa do odliczenia podatku naliczonego od zakupu samochodów oraz paliwa wykorzystywanego do ich napędu. Zmiany te są konsekwencją wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22

grudnia 2008 r. w sprawie Magoora spółka z o.o. dotyczącego interpretacji przepisów szóstej dyrektywy

Rady z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej; ujednolicona podstawa wymiaru podatku oraz decyzji wykonawczej Rady z dnia

27 września 2010 r. w zakresie ograniczenia w odliczaniu podatku naliczonego od niektórych pojazdów samochodowych nią objętych oraz konsultacji z Komitetem do Spraw VAT z dnia 30 września 2009 r.

w sprawie ograniczenia odliczenia podatku naliczonego od paliwa do wyżej wymienionych samochodów.

Zmiany w ustawie mają na celu objęcie od dnia 1 stycznia 2013 r. prawem do pełnego odliczenia pojazdów samochodowych o dopuszczalnej ładowności powyżej 500 kg, jeżeli ze świadectwa homologacji producenta lub importera dla danego typu pojazdu samochodowego wynika, że nie są to samochody osobowe. Pojazdy te korzystały bowiem z prawa do takiego

odliczenia przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, tj. do 30 kwietnia 2004 r.

Projekt przewiduje także zmiany polegające na likwidacji obowiązku przedkładania zaświadczeń, informowania o zmianach objętych tymi zaświadczeniami.

Usprawnia generalnie także proces związany z formalnymi czynnościami poświadczającymi zastosowanie i możliwości wykorzystania pojazdu.

Z uwagi na zakres proponowanych zmian w art. 86 zdecydowano o wykreśleniu obecnie obowiązujących przepisów, a jednocześnie wprowadzono art. 86a, w którym kompleksowo uregulowano zasady odliczania podatku naliczonego w zakresie nabywania samochodów osobowych oraz innych pojazdów samochodowych. Ten przepis uwzględnia zarówno stan prawny obowiązujący w tym zakresie przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, jak i uregulowania zmniejszające ograniczenia w odliczaniu podatku naliczonego, które zostały wprowadzone do systemu podatku od towarów i usług od 1 maja 2004 r. Zachowano ograniczenie w zakresie prawa odliczenia do odliczenia 60% kwoty podatku określonej na fakturze, nie więcej niż 6 tys. zł, w odniesieniu do samochodów osobowych oraz innych pojazdów samochodowych o masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony. Najwięcej emocji budzić może wyłączenie prawa do odliczenia podatku naliczonego od zakupu paliwa do napędu niektórych pojazdów samochodowych. Projekt przewiduje w związku z przeprowadzonymi 30 września 2009 r. konsultacjami z Komitetem do Spraw VAT, co stanowi wypełnienie wymogu formalnego określonego w art. 177 dyrektywy Wspólnoty Europejskiej z 2006 r. do wprowadzenia przedstawionego rozwiązania, pozbawienie podatników podatku VAT prawa do odliczenia podatku od towarów i usług od zakupu paliwa wykorzystywanego do napędu niektórych pojazdów samochodowych. Ustawa wprowadza na okres dwóch lat regulację, która obejmuje tym wyłączeniem również paliwa do napędu pojazdów samochodowych o dopuszczalnej ładowności powyżej 500 kg i o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, z wyjątkiem pojazdów, które co do zasady przeznaczone są do działalności gospodarczej, a o których mowa w art. 3 ustawy. Powyższe ograniczenie obowiązywałoby do 31 grudnia 2012 r. Proponowane rozwiązanie wprowadziłoby zatem w gruncie rzeczy analogiczne ograniczenie w odliczaniu podatku od paliwa do napędu samochodów z tzw. kratką do obowiązującego obecnie dla samochodów osobowych. Warto zwrócić uwagę na to, że zapisy te mają istotne konsekwencje budżetowe, szacowane na 1800 mln zł. Propozycje rządowe dotyczą także innych kwestii implementacji dyrektywy Rady z 2009 r. w zakresie odliczenia podatku VAT od wydatków związanych z nieruchomością wykorzystywaną do celów prowadzonej działalności gospodarczej, ale także do celów prywatnych. I tutaj doprecyzowuje się zasadę, że podatek naliczany będzie według udziału procentowego, w jakim dana nieruchomość wykorzystywana jest

do celów działalności gospodarczej.

Zmieniamy definicję wyrobów akcyzowych. Chodzi tutaj o system gazowy i o zwolnienie, włączenie w zasadzie, umożliwienie odliczenia VAT-u w zakresie importu gazu za pośrednictwem statków.

(*Poseł Stanisław Stec*: Wszyscy wiemy o tym.

Trzeba to skrócić.)

To są te kwestie, które także...

(*Poseł Jan Kamiński*: Nie daj się sprowokować.)

...w tym projekcie się znajdują.

Pragnę zauważyć, że Komisja Finansów Publicznych szczegółowo przeanalizowała ten projekt i pozytywnie go zaopiniowała. Do przedłożenia rządowego wprowadzono zaledwie kilka poprawek. Były to poprawki w zasadzie o charakterze redakcyjnym. Konkludując, Komisja Finansów Publicznych, wnosi o przyjęcie projektu ustawy w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu z druku nr 3646. Dziękuję bardzo. (*Okłaski*)

Wicemarszałek Marek Kuchciński:

Dziękuję bardzo.

Sejm ustalił, że w dyskusji nad tym punktem porządku dziennego wysłucha 5-minutowych oświadczeń w imieniu klubów i kół.

79. posiedzenie Sejmu w dniu 1 grudnia 2010 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług i ustawy o transporcie drogowym

126

(*Poseł Stanisław Stec*: 3-minutowych.)

Nie mogę, panie pośle, skrócić.

(*Poseł Wiesław Andrzej Szczepański*: Ale kolega może skrócić.)

Decyzję podjęła Wysoka Izba, nie zgłaszając sprzeciwu. Otwieram dyskusję.

Proszę o zabranie głosu pana posła Andrzeja Orzechowskiego z klubu Platforma Obywatelska.

Poseł Andrzej Orzechowski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Omawiany projekt ustawy jest albo bardzo prosty, albo bardzo skomplikowany, bo na posiedzeniu komisji w dniu wczorajszym nie wzbudził żadnych kontrowersji wśród posłów. Tylko w kwestii samochodów z kratką padł głos przedstawiciela branży motoryzacyjnej dotyczący możliwości całkowitego odliczenia podatku VAT od kupowanych samochodów. Rzeczywiście samochody z kratką to główny temat tej ustawy. W krajach europejskich stosuje się różne rozwiązania, w tym, w niektórych, całkowite odliczenia, ale jest też wiele krajów w Europie, które stosują ograniczenia takie, jakie proponuje się obecnie w Polsce. Chciałbym może spojrzeć na ten problem z punktu widzenia racjonalności systemu podatkowego, ale też od strony faktycznego wykorzystywania samochodów z kratką. Bez wątpienia są one wykorzystywane

i do działalności gospodarczej, i do celów prywatnych. Parlament już dawno ustalił, że nie należy umożliwiać odliczenia pełnego VAT od samochodów osobowych właśnie dlatego, że są one wykorzystywane do tych obu celów.

Zaproponowane dzisiaj rozwiązanie ograniczenia prawa do odliczenia przy zakupie samochodów do 60% zrównuje sytuację podatników, którzy nabywają samochody z kratką, z sytuacją podatników, którzy nabywają samochody osobowe. Propozycję tę oceniam jako stabilizującą system podatkowy na najbliższe lata, w ostatnich bowiem 10 latach były w tej mierze dosyć częste zmiany, a pewność i stabilizacja prawa podatkowego jest oczekiwana. Poza tym propozycja wyrównuje sytuację podatników, a to wartość konstytucyjna.

Chciałbym jednak powiedzieć, że dostrzegaliśmy małą lukę w przedłożonym projekcie, w wyniku której w przypadku samochodów osobowych o ładowności do 500 kg można byłoby skorzystać z całkowitego odliczenia. Aby nie doprowadzić do precedensu, za chwilę złożę na ręce pana marszałka poprawkę, która reguluje tę sytuację.

Inne kwestie podejmowane w tej ustawie są oczywiste i zasługują również na poparcie.

Chciałbym, Wysoki Sejmie, poinformować, że posłowie Platformy Obywatelskiej będą głosowali za przyjęciem tej ustawy wraz ze złożoną poprawką.

Dziękuję bardzo. (*Oklaski*)

Wicemarszałek Marek Kuchciński:

Dziękuję bardzo panu posłowi.

Teraz głos zabierze pani poseł Marzenna Drab z klubu Prawo i Sprawiedliwość.

Posel Marzenna Drab:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Przedłożony rządowy projekt zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.), z druku sejmowego nr 3620, zawiera propozycję zmian wynikających z implementacji dyrektywy Rady Europy 2009/162/UE: zmiany w zakresie prawa do odliczenia podatku naliczonego od zakupu samochodów i paliwa wykorzystywanego do ich napędu oraz rezygnacji z możliwości wprowadzenia regulacji dotyczących szczególnego sposobu rozliczania podatku przez podmioty zagraniczne świadczące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej okazjonalne przewozy drogowe osób pojazdami zarejestrowanymi za granicą.

Implementowana dyrektywa Rady 2009/162/UE wprowadza zmiany w zakresie odliczania VAT od

wydatków związanych z nieruchomością wykorzystywaną zarówno do celów prowadzonej działalności gospodarczej, jak i do celów prywatnych podatnika lub jego pracowników. W przypadku nieruchomości stanowiącej część majątku przedsiębiorstwa danego podatnika i wykorzystywanej zarówno do celów prowadzonej przez tego podatnika działalności, jak i do celów innych niż prowadzona przez podatnika działalność podatek VAT od wydatków związanych z taką nieruchomością podlega odliczeniu zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie 2006/112/WE wyłącznie do wysokości udziału procentowego, w jakim dana nieruchomość została wykorzystana do celów działalności prowadzonej przez podatnika.

W zakresie implementowanej dyrektywy w projekcie wprowadzono również zmianę definicji wyrobów akcyzowych oraz systemu gazowego. W projekcie zdecydowano o wyłączeniu z definicji wyrobu akcyzowego tylko gazu dostarczanego w systemie gazowym ze względu na konieczność dostosowania tej definicji do dyrektywy Rady. Z uwagi na zaproponowany w dyrektywie 2009/162/UE sposób rozumienia systemu gazowego zdecydowano się odejść od definiowania go przez odwołanie się do ustawy Prawo energetyczne. Oprócz zmian związanych z rozszerzeniem pojęcia „systemy gazowe” oraz ze szczególnym uregulowaniem w zakresie dostaw i importu energii cieplnej lub chłodniczej przez sieci dystrybucji energii cieplnej lub chłodniczej uwzględniono również import gazu przewożonego na statkach.

79. posiedzenie Sejmu w dniu 1 grudnia 2010 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług i ustawy o transporcie drogowym

Wicemarszałek Marek Kuchciński

127

Przedłożony projekt budzi wątpliwości w zakresie zmian dotyczących prawa do odliczenia podatku naliczonego od zakupu samochodów oraz paliwa wykorzystywanego do ich napędu. Konsultacje społeczne dotyczyły jedynie projektu ustawy przed nadaniem numeru druku sejmowego. Większość uwag była krytyczna i odnosiła się do zaniechania wprowadzenia przepisów ograniczających możliwość odliczenia podatku VAT od samochodów używanych w działalności gospodarczej. Zgłoszono propozycję objęcia pełnym prawem do odliczenia podatku naliczonego od samochodów osobowych, tak aby po wygaśnięciu przepisów przejściowych ograniczających możliwość odliczenia objąć nim wszystkie samochody. Wydaje się, że przygotowywane w pośpiechu rozwiązania legislacyjne w zakresie zmian w podatku VAT szkodzą systemowi i jednocześnie dają sygnał do podejmowania nieracjonalnych decyzji przez przedsiębiorców w takiej sytuacji. Tylko w ostatnich

9 latach dokonano 18 zmian obciążeń fiskalnych, co oznacza średnio jedną zmianę na pół roku. Nie jest to dobra praktyka.

Propozycja rządu ograniczająca możliwość odliczenia może mieć bardzo negatywne skutki dla polskiej gospodarki, a jednocześnie będzie prowadzić do faktycznego zwiększenia obciążenia podatkowego dla przedsiębiorców. Będzie to przerzucenie problemów związanych z deficytem budżetowym na barki społeczeństwa. Tym razem będzie je wprost ponosić przedsiębiorca. Skutkiem wprowadzenia zaproponowanych zmian będą zwiększenie obciążeń fiskalnych przedsiębiorców i mniejsze wpływy do budżetu. Dodatkowo wprowadzenie ograniczenia w odliczeniu podatku naliczonego będzie miało negatywny wpływ na całą branżę samochodową w kraju i sektory z nią powiązane. Przewidywane przez rząd ujemne skutki dla budżetu wydają się przeszacowane przy spadku obrotów branży samochodowej.

W związku z powyższym racjonalne wydaje się, aby ponownie dokonać oszacowania skutków wprowadzenia proponowanych rozwiązań fiskalnych.

Skutki implementacji dyrektywy dotyczącej energii cieplnej i chłodniczej w transakcjach transgranicznych, jak również sposobu opodatkowania nieruchomości w opinii rządu nie będą odczuwalne dla budżetu, natomiast trudne do oszacowania dla budżetu są skutki implementacji dyrektywy dotyczącej opodatkowania przewozów okazjonalnych świadczonych przez przewoźników zagranicznych. Bardzo wysoki deficyt finansów publicznych (*Dzwonek*) obliuguje do proponowania tylko rzetelnie oszacowanych projektów, niegenerujących negatywnych skutków dla trudnego budżetu.

Wobec wielu wątpliwości w zakresie wpływu proponowanych zmian na budżet państwa klub mój nie może poprzeć przedłożonych rozwiązań. Dziękuję.

Wicemarszałek Marek Kuchciński:

Dziękuję, pani poseł.

Proszę, głos zabierze pan poseł Stanisław Stec z klubu Sojusz Lewicy Demokratycznej.

Poseł Stanisław Stec:

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Panie Ministrze! Najpierw podam radosną wiadomość, że Lech Poznań prowadzi z Juventusem 1:0.

(*Głos z sali:* Wiemy, wiemy.)

Ale nie wszyscy. Pan marszałek na pewno nie wiedział, bo nie może obserwować meczu.

(*Poseł Wiesław Andrzej Szczepański:* Ma podgląd na ekranie.)

Natomiast wracając do diskutowanego problemu – ponieważ i pan poseł sprawozdawca, i pani poseł Drab bardzo szczegółowo omówili projekt ustawy,

dodam tylko parę syntetycznych słów.

Nie obawiałbym się, że przez te dwa lata branża motoryzacyjna załamie się z tego powodu, że wprowadzimy zakaz odliczania przy zakupie samochodów z kratką. Jeżeli w bieżącym roku kupiono 80 tys. samochodów z kratką, a każdy sprzedawca informował, że do końca roku jest jeszcze możliwość kupowania samochodów z kratką z odliczeniem, to myślę, że w tym zakresie przedsiębiorcy już się zabezpieczyli. Oczywiście wyrażam pogląd, że najlepszym rozwiązaniem byłoby pełne odliczanie, ale sytuacja finansów publicznych, i to trzeba przyjąć ze zrozumieniem, na to w tej chwili nie pozwala. Trzeba też podatników traktować równo, a widok samochodów z kratką na pewno nie jest ewenementem nie tylko w naszym kraju.

W związku z tym, że w czasie obrad Komisji Finansów Publicznych nie zgłoszono innych poprawek poza poprawkami legislacyjnymi, mój klub zgodnie z zapowiedzią i zachowaniem się na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych wstrzyma się od głosowania przy rozpatrywaniu sprawozdania Komisji Finansów Publicznych o projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług. Dziękuję za uwagę.

Wicemarszałek Marek Kuchciński:

Dziękuję panu posłowi.

Proszę pana posła Jana Kamińskiego o wygłoszenie oświadczenia w imieniu klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Posel Jan Kamiński:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Koledzy z SLD trochę wymuszają na mnie skrócenie wypowiedzi, bo mówią, że mecz chcą oglądać, ale po-79. posiedzenie Sejmu w dniu 1 grudnia 2010 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług i ustawy o transporcie drogowym

Posel Marzenna Drab

128

staram się w miarę sprawnie wystąpić. Chciałbym w imieniu klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego przedstawić nasze stanowisko wobec sprawozdania komisji o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług i ustawy o transporcie drogowym.

Przedłożony projekt wprowadza do naszego prawa zmiany w zakresie odliczania podatku VAT od wydatków związanych z nieruchomością wykorzystywaną do celów gospodarczych oraz w zakresie importu gazu za pośrednictwem statków. W art. 86 dodano ust. 7b, w którym zapisano, że podatek naliczony powinien zostać obliczony według udziału procentowego – stopnia, w jakim dana nieruchomość wykorzystywana jest do celów działalności gospodarczej.

Projekt wprowadza zmiany w zakresie prawa do odliczenia podatku naliczonego od zakupu samochodów oraz paliwa wykorzystywanego do ich napędu. Projekt ustawy odnosi się również do podatku od zakupu pojazdów samochodowych z tzw. kratką. Jeżeli chodzi o gaz importowany za pośrednictwem statków, ma on właściwości identyczne jak gaz importowany za pośrednictwem gazociągów. Po regazyfikacji przeznaczony jest do transportu za pomocą rurociągów, naturalne jest więc, że to zwolnienie od podatku winno mieć również zastosowanie do importu dokonywanego za pośrednictwem statków. Zmiany w zakresie prawa do odliczenia podatku naliczonego od zakupu samochodów oraz paliwa wykorzystywanego do ich napędu są od dawna oczekiwane społecznie. Zgodnie z ustawą od 1 stycznia 2013 r. obejmuje się prawem do pełnego odliczenia pojazdy samochodowe o dopuszczalnej ładowności powyżej 500 kg, w odniesieniu do których ze świadectwa homologacji producenta lub importera dla danego typu pojazdu samochodowego wynika, że nie jest to samochód osobowy. Pojazdy te korzystały bowiem z prawa do takiego odliczania przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, czyli do 30 kwietnia 2004 r. Projekt przewiduje zmiany polegające na likwidacji obowiązku przedkładania zaświadczeń oraz informowania o zmianach objętych tymi zaświadczeniami.

Zastanawia mnie tutaj, panie ministrze, zapis, że nowe regulacje dotyczą jedynie samochodów o ładowności powyżej 500 kg. Co wobec tego z tymi, które mają ładowność niższą – czy nie powstanie tutaj luka w prawie? Wiele emocji budzi wyłączenie prawa do odliczenia podatku naliczonego od zakupu paliwa do napędu niektórych pojazdów samochodowych. Taki jest jednak wymóg formalny określony w art. 177 dyrektywy 2006/112/WE, więc wprowadzenie tego zapisu jest konieczne.

Mając na uwadze potrzebę dostosowania prawa polskiego do prawa Unii Europejskiej, Klub Poselski Polskiego Stronnictwa Ludowego popiera stanowisko komisji w tej sprawie. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Marek Kuchciński:

Dziękuję bardzo panu posłowi.

Lista posłów zapisanych do głosu została wyczerpana.

Czy sprawozdawca komisji pan poseł Janusz Cichoń chciałby zabrać... Cioch, przepraszam... Cichoń, przepraszam, chciałby zabrać głos?

(Poseł Jan Kamiński: Janusz Cichoń, tak, Olsztyn.)

Proszę bardzo.

Poseł Janusz Cichoń:

Panie Marszałku! Panie Ministrze! Wysoka Izbo!

Dosłownie parę słów. Chciałbym podziękować wszystkim

klubom za to, że powstrzymały się jednak przed pokusą, która, myślę, wszystkim chodziła po głowie, czyli stworzeniem możliwości pełnego odliczenia VAT-u. Wiem, że o tym w kuluarach rozmawialiśmy, natomiast wiemy też doskonale, w jakiej sytuacji jest dzisiaj budżet, jak istotne znaczenie wobec tego ma ta ustawa także dla niego i jakie są jej konsekwencje. Dziękuję za to, że rozsądek zwyciężył i że merytorycznie dyskutowaliśmy nad tą ustawą. Dziękuję bardzo. *(Oklaski)*

Wicemarszałek Marek Kuchciński:

Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję*.

W związku z tym, że w czasie drugiego czytania zgłoszono do przedłożonego projektu ustawy poprawkę, proponuję, aby Sejm skierował ponownie ten projekt do Komisji Finansów Publicznych w celu przedstawienia sprawozdania.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Sejm propozycję przyjął.

Sprzeciwu nie słyszę.

Dziękuję bardzo.